REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KLASA: UP/I-612-08/26-06/0042
URBROJ: 532-06-02-02-02/1-26-3
Zagreb, 1. rujna 2026.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 145/24, 151/25) i članka 6. stavka 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine", broj 128/2025), donosi

ODLUKU

1.
Proglašava se da **Župna crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije s grobljem i zvonikom u Molatu** ima status kulturnoga dobra.

2.
Obuhvat kulturnoga dobra iz točke 1. izreke ove Odluke određen je k. č. *104/1 i *104/2 (zk. ul. 1182) k.o. Molat.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Zadar, od 13. srpnja 2026., OSS evidencijski broj: 2020355/2026, u mjerilu 1:1000, s ucrtanim granicama kulturnoga dobra, sastavni je dio ove Odluke.

3.
Za kulturno dobro iz točke 1. ove Odluke određuje se kontaktna zona sukladno čl. 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Granice predmetne kontaktne zone određene su k. č. 375, k.o. Molat.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Zadar, od 13. srpnja 2026., OSS evidencijski broj: 2020355/2026, u mjerilu 1:1000, s ucrtanim obuhvatom kontaktne zone, sastavni je dio ove Odluke.

4.
Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i unutar obuhvata iz točke 2. ove Odluke:

- Vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji kulturnog dobra dužni su osigurati provedbu svih mjera zaštite i očuvanja kulturnog dobra te postupati u skladu s obvezama propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
- Zaštitne, konzervatorsko-restauratorske i druge radove te istraživanja kulturnog dobra ili njegovog dijela mogu izvoditi ovlaštene pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
- Korištenje i upravljanje kulturnim dobrom mora biti usklađeno s načelima dugoročne održivosti i ne smije ugrožavati cjelovitost i izvornost te značaj i vrijednosti kulturnog dobra.
- Obnova i prezentacija kulturnog dobra te konzervatorska rekonstrukcija pojedinih dijelova u svrhu očuvanja cjelovitosti te poboljšanja stanja kulturnog dobra, moguća je uz odobrenja Ministarstva kulture i medija na temelju stručne dokumentacije.

- Posebnu pažnju potrebno je posvetiti zaštiti i očuvanju postojećih grobnih ploča te osiguranju adekvatnih mikro-klimatskih i sigurnosnih uvjeta u slučaju njihovog premještanja.
- Unutar obuhvata kulturnog dobra potrebno je održavati primjerene okolišne uvjete uključujući održavanje obodnog zida nekadašnjeg groblja,
- Predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članaka 78. - 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

5.
Unutar obuhvata kontaktne zone iz točke 3. ove Odluke utvrđuju se sljedeće mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke:

- Građevinski i drugi zahvati unutar obuhvata kontaktne zone ne smiju narušiti vizualnu izloženost ili cjelovitost kulturnog dobra, a mogu se obavljati sukladno posebnom aktu i odobrenju Ministarstva kulture i medija.
- Pješačke, kolne i druge površine te elementi uređenja parcele moraju zadržati ambijentalne vrijednosti i prostorna obilježja kontaktne zone, uz primjenu samorodnih materijala i biljnih vrsta.
- Unutar obuhvata kontaktne zone potrebno je održavati primjerene okolišne uvjete.

6.
Predmetno kulturno dobro s granicama iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 8012.**

7.
Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Župna crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije s grobljem i zvonikom nalazi se na sjeverozapadnom rubu povijesnog naselja Molat, na otoku Molatu koji je dio zadarskog otočja. Na istoj poziciji nalazila se još od srednjovjekovnog razdoblja manja crkva poznata pod titularom sv. Marije, po kojoj je čitava luka nosila ime. Oblikovanje današnje crkve rezultat je brojnih pregradnji koje su se dogodile u razdoblju od 15. do 19. stoljeća. Najznačajnija je obnova iz 16./17. stoljeća kada se manja srednjovjekovna crkva povećava te u potpunosti mijenja u gabaritima u kakvim je zatičemo danas. Crkva je zajedno s nekadašnjim grobljem smještena na platou ograđenom niskim zidom (k. č. *104/1, k. o. Molat), dok je visoki samostojeći zvonik, građen početkom 20. stoljeća, smješten na izdvojenom dijelu parcele istočno od crkve (k.č. br. *104/2 k.o. Molat).
Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije ili Gospa od Pohođenja u Molatu jednostavnog je jednobrodnog tlocrta s užom pravokutnom sakristijom na istočnoj strani, sveukupnih dimenzija oko 21,50 x 9,20 m. Građena je od kamena, ožbukana izvana i iznutra te prekrivena dvostrešnim krovištem s kupom kanalicom. Vanjski plašt crkve jednostavnog je oblikovanja s glatko obrađenim zidnim površinama, rastvoren jedino glavnim i bočnim ulazom na zapadnoj i južnoj strani te baroknim polukružnim prozorima na vrhu lađe. Na glavnom pročelju naglašena je središnja os s glavnim ulazom iznad kojeg je profilirani arhitrav te manja četverolisna rozeta, a zatim istaknuti, na rubovima profilirani klasicistički zabat nad kojim se uzdiže djelomično sačuvani dvostruki zvonik na preslicu. Pravokutna sakristija je niža od crkve, također prekrivena dvostrešnim krovom, osvijetljenja na začelju manjim pravokutnim prozorom te kasnije dodanim polukružnim prozorom.
Unutrašnjost crkve krasi jednobrodan dvoranski prostor s ravnim stropom na vrhu i kamenim popločenjem na tlu, osvijetljen trima polukružno zaključenim prozorima sa svake strane broda. Tipično barokno svetište povišeno je za jednu stubu i odvojeno balustradnom ogradom, a glavni oltar flankiran s dva ulaza koji vode u sakristiju. Prolazi su obrubljeni kamenim portalima sa zaobljenim štapovima na rubovima, motivima karakterističnim za 15./16. stoljeće. Nasuprot prezbiterija nalazi se drveno pjevalište, dodano u drugoj polovini 19. stoljeća. Od tri monumentalna mramorna oltara u crkvi,

najreprezentativniji je glavni oltar Pohođenja Blažene Djevice Marije kojeg je izradio venecijanski arhitekt i kipar Marco Torresini u razdoblju između 1725. i 1731. godine.
Prema prostornim karakteristikama crkva pripada tipu crkava tzv. „zadarske skupine". Prema prof. Vladimiru Markoviću, ovaj tip definira jednobrodni funkcionalni prostor otvorenog krovišta s nižom i užom sakristijom na začelju koja s lađom komunicira s dva prolaza što flankiraju glavni oltar u svetištu. Ovakvu prostornu koncepciju, koja ne počiva na stilskoj odrednici, nego reflektira rješenje u skladu s posttridentskom liturgijom, nalazimo na području čitave Dalmacije u 17. i 18. stoljeću, a riječ je o mnogobrojnim crkvama koje su rezultat pregradnji manjih srednjovjekovnih sakralnih objekata.
Tako se i u Molatu na mjestu današnje crkve prvotno nalazila manja jednobrodna građevina, čije je pročelje vješto ukomponirano u današnje pročelje, vjerojatno iz 14. stoljeća. Ova skromna crkvica je proširena i povišena, a zasigurno i produžena već tijekom 15. ili 16. stoljeća, s obzirom da je župa osnovana davne 1504. godine. Dijelovi starije arhitektonske plastike uzidani su unutar današnje crkve (nadvratnik s urezanom godinom 1479. i dvije kamenice za svetu vodu s kasnogotičkim obilježjima). Povećana građevina druge faze imala je po dva vertikalno postavljena prozora sa svake strane lađe s jednostavnim ravnim ili skošenim kamenim doprozornicima. Sakristija iza glavnog oltara spominje se u Kanonskim vizitacijama već 1603. g., dok se još 1579. g. navodi da crkva ima tri oltara. U drugoj polovini 17. stoljeća provodi se druga značajnija obnova, koja se spominje u vizitacijama iz 1678. i 1681. godine gdje se navodi da su crkva i zvonik s dva zvona nedavno obnovljeni. Vjerojatno se tada stari prozori zazidavaju, a bočni zidovi povisuju i otvaraju tipično baroknim polukružnim termalnim prozorima. Tijekom 19. stoljeća crkva doživljava klasicističku fazu, kad se uređuje glavno pročelje i podiže drveno pjevalište u interijeru. Do prve polovine 20. stoljeća ispred glavnog pročelja nalazila se zidana nadstrešnica, tzv. lopica.
Unutar i uokolo crkve rasprostiru se ostaci nekadašnjeg groblja s brojnim sačuvanim nadgrobnim pločama koje datiraju od 16. do 19. stoljeća. U prezbiteriju nadgobne ploče zauzimaju čitavu hodnu površinu te ih je evidentirano sedam. Građene su od bijelog vapnenca, a neke od njih dekorirane su vegetabilnim motivima i posvetnim natpisima na talijanskom jeziku iz vremena 18. i 19. stoljeća. Iste nalazimo i uokolo crkve, a najčešće pripadaju svećenicima (ili župnicima) te eventualno nekoj važnoj osobi iz profanog života. Izvan crkve ih je sveukupno dokumentirano sedamnaest, a ističe se nadgrobna ploča najranije poznatog molatskog župnika don Šime Rančića iz 1522. godine s rijetkim prikazom svećenika u ležećem položaju izrađenom u plitkom reljefu. Ploča je izvorno bila smještena u starijoj srednjovjekovnoj crkvi, zatim ispred glavnog ulaza obnovljene crkve, dok se danas nalazi na dvorišnom (nekadašnjem grobljanskom) platou uz zapadni ogradni zid crkve. U sakristiji su nadgrobne ploče posve drugačijeg karaktera. Manjih su dimenzija i jednostavnijeg oblikovanja, ponekad s urezanim motivima ruralnog života (motika, čekić, bačva), dok se na jednoj od njih nalazi natpis urezan uglatom glagoljicom datiran u 16. stoljeće, a na drugoj posveta iz 1721. godine. Iako je čitava hodna površina prekrivena kamenim pločama rustične izvedbe, koje bi dimenzijama mogle odgovarati nadgrobnim pločama, jedino se za četiri označene ploče može sa sigurnošću reći da predstavljaju nadgrobni spomenik.
Danas djelomično sačuvani zvonik na preslicu koristio se do početka 20. stoljeća kad se pristupilo gradnji novog samostojećeg zvonika na posebnom dijelu parcele, oko 15 m istočno od crkve. Prizemlje zvonika zidano je od kamena, dok su ostale elevacije građene od armiranog betona. Prvotno se koristio kao prizemni objekt prekriven četverostrešnim krovom. Kvadratne je osnove dimenzija oko 4,60 x 4,60 m, visine 27 m. Na vrhu je oktogonalni tambur s piramidalnom kapom rastvoren polukružnim otvorima s odlikama neostilskih elemenata. Zakašnjeli provincijalni stil očituje se u izgradnji masivnog, gotovo monolitnog korpusa zvonika koji podsjeća na kulu, osvijetljenog samo s okulusom u prizemlju i po jednom monoforom na svakom katu. Gradnja je dovršena 1932. godine, a 1939. godine postavljen je sat na zvonik i spomen ploča na sjećanje od oslobođenja kmetstva 17.XI.1937.
Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije u Molatu predstavlja vrlo vrijedan primjer obnovljene župne crkve čija izgradnja pripada nizu pregradnji iz razdoblja od 15. do 19. stoljeća s pojedinim elementima kasnogotičkog, renesansno-baroknog i klasicističkog stila, a koja je u funkciji na jednakoj poziciji još od srednjovjekovnog razdoblja do danas. Povijesna i sakralna vrijednost naglašena je sačuvanim ostacima ograđenog mjesnog groblja koje se koristilo do kraja 19. stoljeća i izgradnje novog lokalnog groblja. Značajnu ambijentalnu vrijednost pridodaje visoki samostojeći zvonik s neostilskim karakteristikama, koji iako građen kasnije od crkve, daje snažan vertikalni naglasak na sakralno područje te kao takav predstavlja neizostavan identifikacijski element čitavog naselja i luke Molat.

Kontaktnu zonu Crkve Pohođenja BDM s nekadašnjim grobljem u Molatu čini neizgrađena parcela (k.č. br. 375 k.o. Molat) koja okružuje sakralno područje te je prema Prostornom planu uređenja Grada Zadra – naselje Molat označena kao dio građevinskog područja. Na većoj površini čestica je zapuštena i obrasla različitim raslinjem, dok je sjeverni dio uređen kao parkiralište za automobile.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 1. srpnja 2026. godine predložilo je donošenje odluke kojom proglašava da Župna crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije s grobljem i zvonikom u Molatu ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 6. Odluke).

O ovom postupku stranka je prethodno obaviještena, sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat (granice) kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 4. Odluke) i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 7. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat kontaktne zone i mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnoga dobra iz točke 1. Odluke (točke 3. i 5. Odluke) određeni su sukladno članku 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

REPUBLIKA HRVATSKA – MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA – ZAGREB

OVLAŠTEN ZA OBAVLJANJE POSLOVA RAVNATELJA UPRAVE

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.

Dostaviti:

1. Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:

Rimokatolička crkva Svete Marije, Molat, Župni ured u Molatu, 23 292 Otok Molat

Mjesni odbor Molat, 23 292 Otok Molat

2. Zadarska nadbiskupija, Jurja Biankinija 2, 23 000 Zadar
3. Grad Zadar, Narodni trg 1, 23 000 Zadar
4. Općinski sud u Zadru, Zemljišnoknjižni odjel, Ul. Borelli 9, 23 000 Zadar

5. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Zadar, Odjel za katastar nekretnina Zadar, Ul. Elizabete Kotromanić 4, 23 000 Zadar
6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Područna konzervatorska služba Zadar
7. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
- Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
PODRUČNI URED ZA KATASTAR
ZADAR

K.o. MOLAT
k.č.br.: *104/1, *104/2, 375

Stanje na dan: 13.07.2026.
OSS evidencijski broj: 2020355/2026

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:1000
Izvorno mjerilo 1:2904

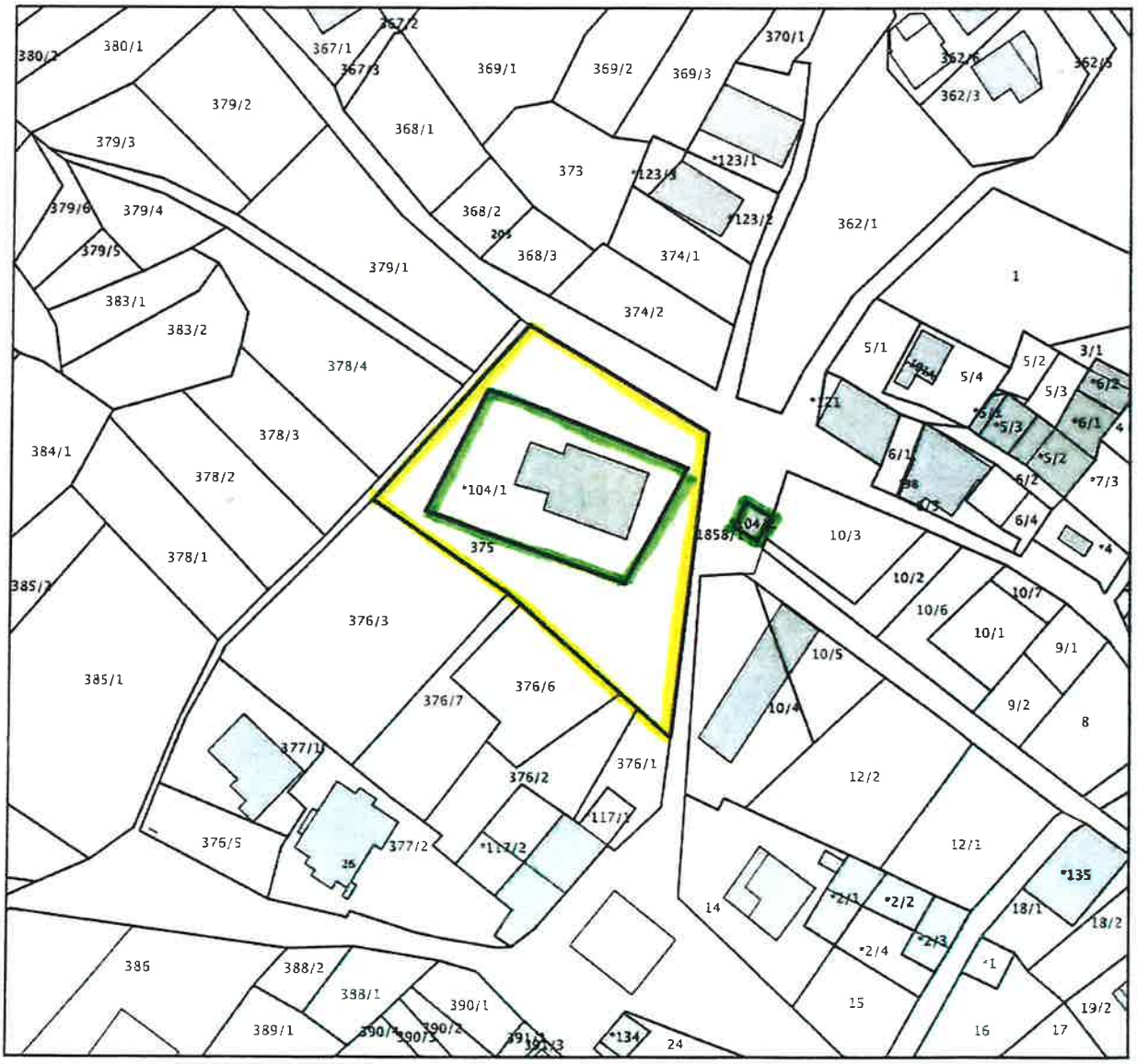

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 92/21 i 93/21), upravna pristojba po Tar. Br. 1. ne naplaćuje se.

Kontrolni broj: 409429050c9e6a7